

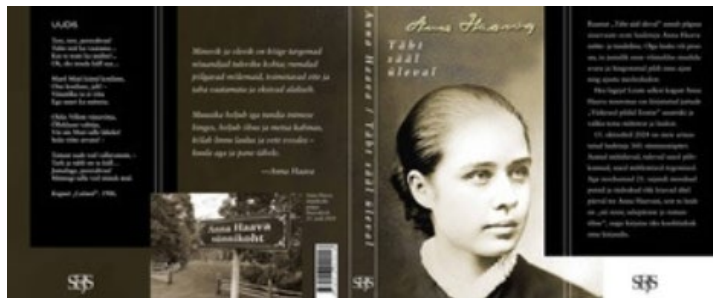
Otsustasin osaleda digiloomingu konkursil „Eesti raamat 500“.

Osalemine 2024.a. suvel Kodavere Pärimuskeskuse näitusel „Eelmise sajandi peoriided“ tõi mu sellesse omapärasesse, hubasesse ja toredate ning sooja südamega inimeste juurde. Palju avastamist ja imestamist tekitavat positiivsust kingib see maja. Samas võid tunnetada, kuulda ka vaid sellele majale omapärast hingust ja isegi vaikset kutsesosinat ka eelmiste aegade uuteks kohtumisteks, osalemisteks korraldatavates ettevõtmistes. Siin, Kodavere Pärimuskeskuses, toimuski tookord üle pika-pika aja minu taaskohtumine kirjanik Anna Haavaga. Sügisepoole ilmus raamat „Täht sääl üleval“ /Kirjastus SE&JS, koostaja Sirje Endre/, mille ostsin Kodavere Pärimuskeskusest. Lugesdes sellest raamatust Anna Haava nooremas eas kirjutatud jutte, luulet, valikut tema mõtetest, leidsin oma loomingumaailmale uue tee, väljendusviisi. Lehel nr. 192 neljas tekstiread „Kõige mõjuvam kõne on silmakõne. Lühike pilk on tihti terve raamat.“ Mul oli ja on siiani ääretult hea meel selle leiu üle, selle kohtumise üle, sest sellest sai uue alguse samuti ka minu loominguprotsessis etteütlematult avarduv väljendusviis.

Algne materjal /portree Anna Haava, Juhan Liiv, Mari Vallisoo/ pärineb digiandmebaasist.

Anna Haava

[https://www.e-varamu.ee/et/otsing/üksik-ese/7ba11b4c-9ea6-308f-a1b3-ac5289ad7678/?s=Anna+Haava&size=12&filter=r type ev:\(item\);m type:\(image\);date made:\(2000-2025\)& sort=&pos=48](https://www.e-varamu.ee/et/otsing/üksik-ese/7ba11b4c-9ea6-308f-a1b3-ac5289ad7678/?s=Anna+Haava&size=12&filter=r%20type%3Aev%3A%28item%29%3Am%3A%28image%29%3Adate%3A%282000-2025%29&sort=&pos=48)

Minu töö. Puuvillast lõuendiga alusraamil /40 x 30 cm/

Juhan Liiv

[https://www.e-varamu.ee/et/otsing/üksik-ese/f6ca2a46-7dcc-3e34-b28a-bbd0cf5b3094/?s=Juhan+Liiv&size=12&filter=r type ev:\(item\);m type:\(image\)&sort=&pos=6](https://www.e-varamu.ee/et/otsing/üksik-ese/f6ca2a46-7dcc-3e34-b28a-bbd0cf5b3094/?s=Juhan+Liiv&size=12&filter=r type ev:(item);m type:(image)&sort=&pos=6)

Minu töö. Krunditud lõuend pabil. /30 x 40 cm/

Mari Vallisoo

<https://www.meediateek.ee/photo/search?p=Mari+Vallisoo&a=0>

Mari Vallisoo sellelt fotolt kutsus mind peale ERMi digiandmebaasides leiduvatele portreele sukelduma paralleelselt ka interneti avarustesse leidma ja avastama uusi fotosid oma edasisteks dialoogideks.

Dialoogifoto interneti avarustest

Minu töö. Puuvillast lõuendiga alusraamil. /40 x 30 cm/

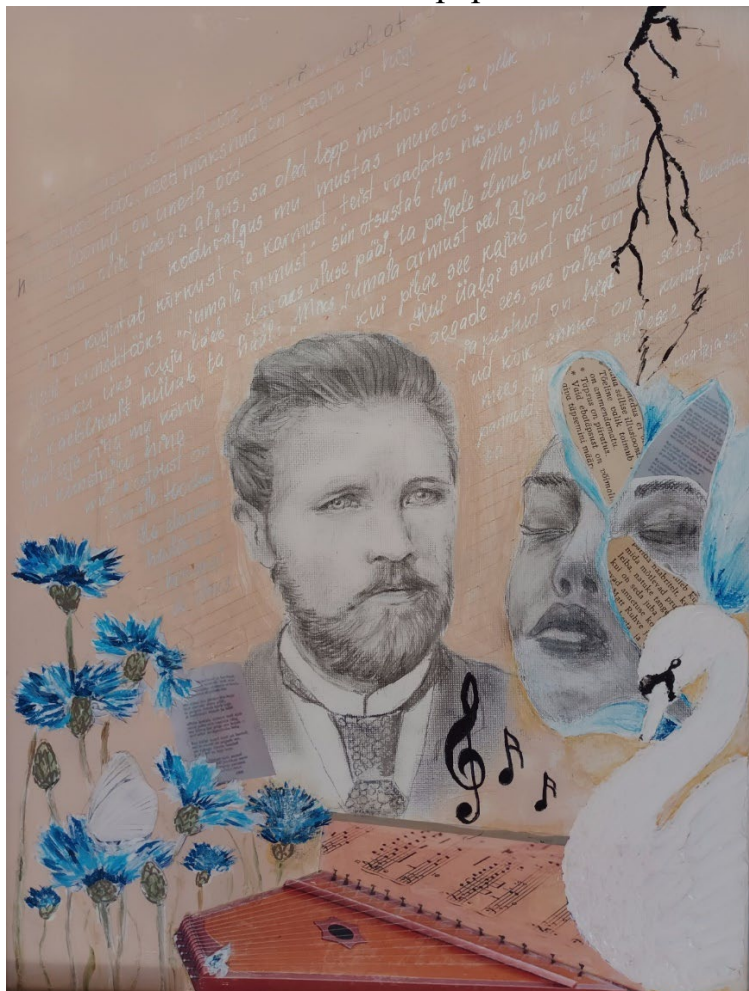
Ja nii nad tulid minuga dialoogile. Esimesed ERMi digiandmebaasidest, järgtnevad interneti avarustest, osad hoopiski koduarhiivi fotodelt.

Jakob Liiv

https://et.wikipedia.org/wiki/Jakob_Liiv

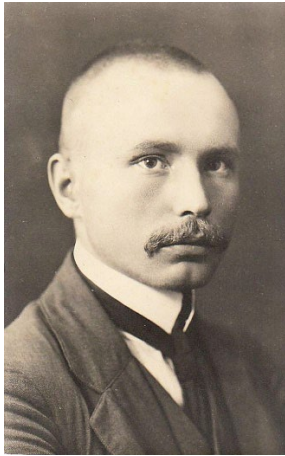

Minu töö. Krunditud lõuend papil. /30 x 40 cm/

Villem Ernits

<https://www.eesti.pl/villem-ernits-i-nauczanie-jezyka-estonskiego-w-polsce-21042.html>

Minu töö. Krunditud lõuend papil. /40 x 30 cm/

Alatskivi Lossi sõiduhobuste tallis avati 02.05.2025

IRIS LEID

Eesti Raamatu Aastale pühendatud isikunäitus

"Kõige mõjuvam kõne on silmakõne.

Lühike pilk on tihti terve raamat"

(Anna Haava)

on inspireeritud Peipsiääre valla eri aegade kirjarahva tekstidest. See on üks väljendusviis eestikeelse kirjasõna jäädvustamiseks ja Peipsiääre kultuuripärandi säilitamiseks.

Näitus annab võimaluse tutvuda, meenutada ja austada tänutundega Peipsiääre valla erinevate aegade kirjarahvast.

Siin esitletud kirjarahva portreejoonistused on foto järgi pliiatsijoonistused. Tööde alusmaterjalina olen kasutanud puuvillast lõuendit alusraamil ja krunditud lõuendit papil. Segatehnika lisadetailidena olen kasutatud oma grafiit-, värviliste pliiatsite-, kuivpastell-, akvarell- ja akrüüljoonistusi. Kaasanud tekstuurpastat, peegleid, batikat, raamatute väljalõikeid ... Ja muidugi eri-erinevad detailid, mida kõike on võimalik kasutada segatehnikas! Seiklen erinevates paikades ja leian inspiratsiooni kasutades kaasaegseid materjale. Ühesõnaga – eksperimenteerin erinevate materjalidega - see on minu, harrastuskunstniku **Iris Leid** loominguline käekiri.

Olen kirjarahva loomingu OMAMOODI lahti mõtestanud. Nii nagu mina seda tunnetan. Nii nagu ta minu loomingu-nägemuses elama hakkas ja soovin seda kõike näituse vaatajale edasi anda, et temaga jagada, temaski see nägemus äratada või hoopiski ... vaatajale, vaid talle omase mõttehetke meenutus kinkida.

Ma ei loo ootusi, et minu joonistatud portree on täpselt sarnane referensile.

Praktiliselt ehk ongi võimalik luua täpselt sellist, aga ärgem välistagem seda tegurit, millal ja kuidas kulgeb kunstniku dialoog portreeritavaga. Tulemus võib igäihe jaoks välja näha erinevalt, kuid see ei tähenda, et ta pole õige, sest igas protsessis on energia. Iga inimene avaneb erinevalt. Iga dialoog on just selle ajahetke dialoog. Teine olukord võib olla aga hoopiski selline, et tulemust polegi, sest dialoogi lihtsalt ei toimunud.

Käesolev näitus on omapärane ja veidi isegi etteütlematu, üllatuslik ... sest kui sa näituse avamisel kohtusid 15 Peipsiääre eesti keelse kirjasõna jäädvustajaga, pole

välistatud ka see, et ehk paari nädala pärast võid kohtuda 1, 2, 3 ... uue kirjasule või pastapliatsi hoidjaga, kelle kirjaread on samuti kunagi paberile talletatud.

Siin pole välistatud ka lugude ja saatuste ristumine. Piltidega kohtumisel, pilkude kohtumisel võib tekkida isegi hingekõne, avaneda kellegi hingeraamat, sest

"Kõige mõjuvam kõne on silmakõne. Lühike pilk on tihti terve raamat"

Milles väljendub isiklikult minu jaoks portree joonistamine? Kõigepealt püüan leida isiku foto või isegi mitu fotot, millega mul tekib silmside, kerge sisemine tunnetus, et fotol jäädvustatu tahab minuga alustada dialoogi. Seejärel kujuneb kõik edasi juba omamoodi, vahel isegi etteütlematult ja üllatavalt.

Ja kindlasti mingi mu loominguline sosin, tunnetamine, nägemus ei välista mitte üldse sedagi, et mingi aja pärast teostub mul mõni uus, omapärane näituseidee uute, teiste Eestimaa piirkondade kirjanikega, lauljatega või hoopiski ...

Kes teab?! Olen kutsetele ja dialoogidele avatud!

Lugupidamisega,

Siiri Ušakova /Iris Leid/